

Υπόθεση C-439/19

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία καταθέσεως:

11 Ιουνίου 2019

Αιτούν δικαστήριο:

Satversmes tiesa (Συνταγματικό Δικαστήριο, Λεττονία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

4 Ιουνίου 2019

Αιτών:

B

Όργανο το οποίο εξέδωσε την πράξη της οποίας η συνταγματικότητα αμφισβητείται:

Latvijas Republikas Saeima (Κοινοβούλιο της Δημοκρατίας της Λεττονίας)

Αντικείμενο της υποθέσεως της κύριας δίκης

Αντικείμενο της διαδικασίας είναι να αποσαφηνιστεί η συμβατότητα με το άρθρο 96 του Latvijas Republikas Satversme (Συντάγματος της Δημοκρατίας της Λεττονίας), σχετικά με το απαραβίαστο της ιδιωτικής ζωής, του άρθρου 14.¹, παράγραφος 2, του Ceļu satiksmes likums (νόμου περί κυκλοφορίας), στο μέτρο που προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι η πληροφορία που αφορά τους βαθμούς ποινής που επιβάλλονται στους οδηγούς λόγω παραβάσεων της κυκλοφορίας είναι προσιτή στο κοινό.

Αντικείμενο και νομική βάση της αίτησης προδικαστικής αποφάσεως

Δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, το αιτούν δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης να ερμηνεύσει τον κανονισμό 2016/679 και την οδηγία 2003/98, προκειμένου να εξακριβωθεί αν οι νομοθετικές αυτές πράξεις απαγορεύουν στα κράτη μέλη να προβλέπουν στη νομοθεσία τους ότι η

πληροφορία που αφορά τους βαθμούς ποινής που επιβάλλονται στους οδηγούς λόγω παραβάσεων της κυκλοφορίας είναι προσιτή στο κοινό, καθιστώντας έτσι εφικτή την επεξεργασία των επίμαχων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μέσω της κοινοποίησης και της διαβίβασης αυτών με σκοπό την περαιτέρω χρήση τους.

Επικουρικώς, το αιτούν δικαστήριο ζητεί επίσης να ερμηνευθούν οι αρχές της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης και της ασφάλειας δικαίου, προκειμένου να αποσαφηνιστούν η δυνατότητα εφαρμογής του επίμαχου στη διαφορά της κύριας δίκης εθνικού κανόνα και η δυνατότητα διατήρησης των εννόμων αποτελεσμάτων του έως ότου καταστεί τελεσίδικη η απόφαση που θα εκδώσει το αιτούν δικαστήριο σχετικά με τη συνταγματικότητά του.

Προδικαστικά ερωτήματα

- 1) Έχει η φράση «επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα ή σχετικά μέτρα ασφάλειας», η οποία χρησιμοποιείται στο άρθρο 10 του κανονισμού 2016/679, την έννοια ότι περιλαμβάνει την επεξεργασία πληροφορίας που αφορά τους βαθμούς ποινής που επιβάλλονται στους οδηγούς λόγω παραβάσεων της κυκλοφορίας, η οποία προβλέπεται στον επίμαχο κανόνα;
- 2) Ανεξαρτήτως της απαντήσεως στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα, έχουν οι διατάξεις του κανονισμού 2016/679, και ειδικότερα η αρχή της «ακεραιότητας και εμπιστευτικότητας», η οποία προβλέπεται στο άρθρο του 5, παράγραφος 1, στοιχείο στ', την έννοια ότι απαγορεύουν στα κράτη μέλη να προβλέπουν ότι η πληροφορία που αφορά τους βαθμούς ποινής που επιβάλλονται στους οδηγούς λόγω παραβάσεων της κυκλοφορίας είναι προσιτή στο κοινό και να επιτρέπουν την επεξεργασία των αντίστοιχων δεδομένων μέσω της κοινοποίησής τους;
- 3) Έχουν οι αιτιολογικές σκέψεις 50 και 154, το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο β', και το άρθρο 10 του κανονισμού 2016/679 καθώς και το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο γγ', της οδηγίας 2003/98/EK την έννοια ότι αντιβαίνει σε αυτά νομοθεσία κράτους μέλους η οποία επιτρέπει τη διαβίβαση της πληροφορίας που αφορά τους βαθμούς ποινής που επιβάλλονται στους οδηγούς λόγω παραβάσεων της κυκλοφορίας με σκοπό την περαιτέρω χρήση της;
- 4) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως σε οποιοδήποτε από τα ως άνω προδικαστικά ερωτήματα, έχουν η αρχή της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης και η αρχή της ασφάλειας δικαίου την έννοια ότι θα μπορούσε να επιτραπεί η εφαρμογή του επίμαχου κανόνα και η διατήρηση των εννόμων αποτελεσμάτων του έως ότου καταστεί τελεσίδικη η απόφαση που θα εκδώσει το Satversmes tiesa (Συνταγματικό Δικαστήριο);

Παρατιθέμενες διατάξεις του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Άρθρο 16, παράγραφος 1.

Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Άρθρο 8, παράγραφος 1.

Οδηγία 95/46/EK (οδηγία για την προστασία των δεδομένων). Άρθρο 94.

Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 (γενικός κανονισμός για την προστασία δεδομένων). Αιτιολογικές σκέψεις 4, 9, 50 και 154 και άρθρα 4, 5, 6, 10 και 94.

Οδηγία 2003/98/EK για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα. Αιτιολογική σκέψη 21 και άρθρο 1.

Παρατιθέμενες διατάξεις του εθνικού δικαίου

Latvijas Republikas Satversme (Σύνταγμα της Δημοκρατίας της Λεττονίας). Άρθρα 32, 89 και 96.

Ceļu satiksmes likums (νόμος περί κυκλοφορίας). Άρθρα 14.¹ και 43.¹.

Sodu reģistra likums (νόμος περί μητρώου κυρώσεων). Άρθρο 1.

Fizisko personu datu aizsardzības likums (νόμος περί προστασίας των δεδομένων των φυσικών προσώπων).

Fizisko personu datu apstrādes likums (νόμος περί επεξεργασίας των δεδομένων των φυσικών προσώπων).

Informācijas atklātības likums (νόμος περί δημοσιοποίησης των πληροφοριών). Άρθρο 1.

Νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 16ης Ιανουαρίου 2019, Deutsche Post AG (C-496/17, EU:C:2019:26), σκέψη 57.

Απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 21ης Ιουνίου 2007, Stichting ROM projecten (C-185/06, EU:C:2007:370), σκέψη 24.

Απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 10ης Μαρτίου 2009, Gottfried Heinrich (C-345/06, EU:C:2009:140), σκέψη 44.

Απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 9ης Μαρτίου 1978, Simmenthal (106/77, EU:C:1978:49), σκέψη 17.

Απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 8ης Σεπτεμβρίου 2010, Winner Wetten GmbH (C-409/06, EU:C:2010:503), σκέψη 67.

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της διαδικασίας της κύριας δίκης

- 1 Το άρθρο 14.¹, παράγραφος 2, του λεττονικού Ceļu satiksmes likums (νόμου περί κυκλοφορίας· στο εξής: νόμος περί κυκλοφορίας), όπως τροποποιήθηκε και τέθηκε σε ισχύ στις 10 Μαΐου 2018, έχει ως εξής:

«(2) Οι πληροφορίες που αφορούν όχημα ιδιοκτησίας νομικού προσώπου, [...] το δικαίωμα προσώπου να οδηγεί οχήματα, τα πρόστιμα για τη διάπραξη παραβάσεων της κυκλοφορίας τα οποία επιβάλλονται σε πρόσωπο και δεν καταβάλλονται εντός της προβλεπόμενης από τον νόμο προθεσμίας και άλλες πληροφορίες καταχωρισμένες στο εθνικό μητρώο οχημάτων και οδηγών, καθώς και στο σύστημα πληροφοριών σχετικά με τα μέσα έλξης και τους οδηγούς, θεωρούνται πληροφορίες προσιτές στο κοινό.»

- 2 Η εθνική κατά μετοχές εταιρία «Ceļu satiksmes drošības direkcija» (Διεύθυνση Οδικής Ασφάλειας) (στο εξής: Διεύθυνση) καταχώρισε στο εθνικό μητρώο οχημάτων και οδηγών (στο εξής: εθνικό μητρώο οχημάτων) τους βαθμούς ποινής που επιβλήθηκαν στον αιτούντα λόγω παραβάσεων της κυκλοφορίας, πληροφορία η οποία, βάσει του άρθρου 14.¹, παράγραφος 2, του νόμου περί κυκλοφορίας (στο εξής: επίμαχος κανόνας) είναι προσιτή στο κοινό και μπορεί να κοινοποιηθεί σε κάθε πρόσωπο. Η πληροφορία αυτή διαβιβάστηκε για περαιτέρω χρήση σε δύο νομικά πρόσωπα (στο εξής: φορείς περαιτέρω χρήσης).
- 3 Ο αιτών κίνησε διαδικασία ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου σχετικά με τη συνταγματικότητα του επίμαχου κανόνα.

Κύρια επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 4 Ο αιτών εκτιμά ότι ο επίμαχος κανόνας δεν συνάδει προς το άρθρο 96 του Latvijas Republikas Satversme (Λεττονικού Συντάγματος· στο εξής: Σύνταγμα), σχετικά με το απαραβίαστο της ιδιωτικής ζωής, δεδομένου ότι επιτρέπει την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τον αφορούν. Ειδικότερα, η πληροφορία που περιέχεται στο μητρώο οχημάτων η οποία αφορά τους βαθμούς ποινής που επιβάλλονται λόγω παραβάσεων της κυκλοφορίας πρέπει να θεωρηθεί ότι εμπίπτει στην έννοια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν ποινές επιβληθείσες σε διοικητικές διαδικασίες επιβολής κυρώσεων και, ως τέτοια, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 10 του κανονισμού 2016/679. Ο αιτών υποστηρίζει ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν κυρώσεις επιβληθείσες σε διοικητικές διαδικασίες μπορούν να υποβληθούν σε επεξεργασία μόνο από τα πρόσωπα που ορίζονται σε νόμο, αλλά ουδείς νόμος παρέχει τέτοιο δικαίωμα στη Διεύθυνση. Όσον αφορά την περαιτέρω χρήση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ο αιτών εκτιμά ότι η

αρχή της περαιτέρω χρήσης πρέπει να υλοποιείται και να εφαρμόζεται με πλήρη σεβασμό των αρχών που διέπουν την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ο αιτών διατείνεται ότι η Διεύθυνση δεν δικαιούται να επεξεργάζεται, για σκοπούς περαιτέρω χρήσης, την προσιτή στο κοινό πληροφορία που διαθέτει. Επιπλέον, ο αιτών υποστηρίζει ότι, κατά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, πρέπει να τηρούνται οι αρχές της νομιμότητας, της ελάχιστης παρέμβασης, της επιείκειας και της ανωνυμίας, καθώς και της συμμετοχής και της διαφάνειας.

- 5 Το **Saeima** (Κοινοβούλιο) εκτιμά ότι ο επίμαχος κανόνας συνάδει προς το άρθρο 96 του Συντάγματος. Προκειμένου να γίνει αντιληπτή η έννοια του επίμαχου κανόνα, πρέπει να ληφθούν υπόψη η πρακτική εφαρμογή του και το νομικό σύστημα εντός του οποίου εφαρμόζεται. Στην πράξη, η πληροφορία που αφορά τους βαθμούς ποινής που επιβάλλονται λόγω παραβάσεων της κυκλοφορίας δεν τίθεται αυτομάτως στη διάθεση του κοινού στο σύνολό του. Το Saeima (Κοινοβούλιο) υποστηρίζει ότι ο επίμαχος κανόνας συνδέεται στενά με τη θέσπιση, στη Λεττονία, του συστήματος βαθμών ποινής που επιβάλλονται λόγω παραβάσεων ως μέτρου βελτίωσης της οδικής ασφάλειας. Το σύστημα αυτό έχει δύο κύριους σκοπούς: τον προσδιορισμό των οδηγών οχημάτων που παραβαίνουν συστηματικά και υπαίτια τους κανόνες της κυκλοφορίας και τον προληπτικό επηρεασμό της συμπεριφοράς των χρηστών του οδικού δικτύου. Οι σκοποί αυτοί δεν είναι δυνατόν να επιτευχθούν πλήρως και με αποτελεσματικό τρόπο, εάν η προμνησθείσα πληροφορία δεν είναι προσιτή στο κοινό. Ως εκ τούτου, προβλέποντας ότι η πληροφορία αυτή είναι προσιτή στο κοινό, ο νομοθέτης διασφάλισε το δικαίωμα πρόσβασης τρίτων στην πληροφορία, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 100 του Συντάγματος, και, ταυτοχρόνως, την επίτευξη του κύριου σκοπού – της προστασίας των δικαιωμάτων τρίτων και της δημόσιας ασφάλειας. Κατά την άποψη του Saeima (Κοινοβουλίου), οι βαθμοί ποινής που επιβάλλονται λόγω παραβάσεων της κυκλοφορίας δεν μπορούν να θεωρηθούν δεδομένα που αφορούν ποινές επιβληθείσες σε διοικητική διαδικασία, κατά την έννοια του άρθρου 10 του κανονισμού 2016/679. Οι βαθμοί ποινής που επιβάλλονται λόγω παραβάσεων της κυκλοφορίας δεν συνιστούν μορφή διοικητικής κύρωσης. Επιπλέον, στη Λεττονία, πέραν του μητρώου οχημάτων, υφίσταται μητρώο κυρώσεων, στο οποίο καταχωρίζονται τόσο τα πρόσωπα που διαπράττουν ποινικά αδικήματα όσο και εκείνα που διαπράττουν διοικητικές παραβάσεις. Το άρθρο 43.¹, παράγραφος 1, του νόμου περί κυκλοφορίας ορίζει ρητώς ότι οι διοικητικές παραβάσεις που διαπράττονται από οδηγούς καταχωρίζονται στο μητρώο κυρώσεων, ενώ οι βαθμοί ποινής που επιβάλλονται λόγω παραβάσεων της κυκλοφορίας καταχωρίζονται στο μητρώο οχημάτων. Το Saeima (Κοινοβούλιο) προσθέτει ότι, έστω και αν το άρθρο 10 του κανονισμού 2016/679 εφαρμοζόταν στους βαθμούς ποινής που επιβάλλονται λόγω παραβάσεων της κυκλοφορίας, η επεξεργασία των εν λόγω βαθμών ποινής από τη Διεύθυνση πληροί απολύτως τις προϋποθέσεις της ως άνω διάταξης. Η επεξεργασία της πληροφορίας αυτής βασίζεται στο άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχεία γ' και ε', του κανονισμού 2016/679. Επιπλέον, η εφαρμοστέα εθνική νομοθεσία προβλέπει επαρκείς εγγυήσεις για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων.

- 6 Κατά την **Datu valsts inspekcija** (κρατική αρχή προστασίας των δεδομένων, Λεττονία), παρεμβαίνουσα στην υπό κρίση υπόθεση ως *amicus curiae*, προκειμένου να εκτιμηθεί η συνταγματικότητα του επίμαχου κανόνα πρέπει, καταρχάς, να αναλυθεί ο νομικός χαρακτήρας και το πεδίο της φράσης «βαθμοί ποινής που επιβάλλονται λόγω παραβάσεων». Σκοπός της καταχώρισης των βαθμών ποινής που επιβάλλονται λόγω παραβάσεων της κυκλοφορίας είναι η δημιουργία μητρώου των διοικητικών παραβάσεων της κυκλοφορίας, ώστε, ανάλογα με το πλήθος των παραβάσεων, να μπορούν να εφαρμοστούν πρόσθετα μέτρα επηρεασμού της συμπεριφοράς των οδηγών. Οι βαθμοί ποινής που επιβάλλονται λόγω παραβάσεων της κυκλοφορίας μπορούν να θεωρηθούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα κατά την έννοια του κανονισμού 2016/679, καθόσον αφορούν ταυτοποιημένο φυσικό πρόσωπο και αποτελούν μέρος της ιδιωτικής ζωής. Η **Datu valsts inspekcija** (κρατική αρχή προστασίας των δεδομένων) υποστηρίζει ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που περιέχουν πληροφορίες σχετικά με την ιδιωτική ζωή και την ευθύνη έναντι της Διοίκησης (λόγω επιβολής κύρωσης) πρέπει να τυγχάνουν ειδικής προστασίας, κατά την έννοια του κανονισμού 2016/679. Καίτοι ο επίμαχος κανόνας προβλέπει ότι η πληροφορία που αφορά τους βαθμούς ποινής που επιβάλλονται λόγω παραβάσεων της κυκλοφορίας είναι προσιτή στο κοινό, ο αντίστοιχος περιορισμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων πρέπει να σκοπεί, αναμφίβολα, στην εκπλήρωση νόμιμου σκοπού, τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας.
- 7 Η **Διεύθυνση** αναγνωρίζει ότι προέβη σε επεξεργασία δεδομένων του αιτούντος στο μητρώο οχημάτων. Υποστηρίζει ότι ο επίμαχος κανόνας ορίζει ότι η πληροφορία αυτή είναι προσιτή στο κοινό και ότι η εθνική νομοθεσία δεν προβλέπει περιορισμούς στην περαιτέρω χρήση της.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της διατάξεως περί παραπομπής

- 8 Όσον αφορά τον νομικό χαρακτήρα του συστήματος βαθμών ποινής που επιβάλλονται λόγω παραβάσεων της κυκλοφορίας, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, κατά το άρθρο 43.¹, παράγραφος 1, του νόμου περί κυκλοφορίας, οι διοικητικές παραβάσεις που διαπράττονται από οδηγούς καταχωρίζονται στο μητρώο κυρώσεων και οι βαθμοί ποινής που επιβάλλονται λόγω παραβάσεων της κυκλοφορίας καταχωρίζονται στο μητρώο οχημάτων. Το μητρώο κυρώσεων είναι ενιαίο μητρώο στο οποίο καταχωρίζονται τα πρόσωπα που διέπραξαν ποινικά αδικήματα και διοικητικές παραβάσεις· σε αυτό καταχωρίζονται πληροφορίες σχετικά με τα πρόσωπα που διέπραξαν διοικητικές παραβάσεις, περιλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με τη διαπραχθείσα διοικητική παράβαση και την επιβληθείσα διοικητική κύρωση. Εξάλλου, σκοπός της καταχώρισης στο μητρώο οχημάτων των βαθμών ποινής που επιβάλλονται λόγω παραβάσεων της κυκλοφορίας είναι η παρακολούθηση των διοικητικών παραβάσεων της κυκλοφορίας, ώστε, ανάλογα με το πλήθος αυτών, να μπορούν να επιβληθούν πρόσθετα μέτρα επηρεασμού της συμπεριφοράς των οδηγών. Οι βαθμοί ποινής που επιβάλλονται λόγω παραβάσεων της κυκλοφορίας διαγράφονται μετά την ημερομηνία λήξης τους.

- 9 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι οι πληροφορίες που αφορούν τα φυσικά πρόσωπα εμπίπτουν στην έννοια του «δικαιώματος στο απαραβίαστο της ιδιωτικής ζωής», το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 96 του Συντάγματος. Στο πεδίο εφαρμογής της έννοιας αυτής εμπίπτει η επεξεργασία των σχετικών με την ιδιωτική ζωή προσώπων δεδομένων, περιλαμβανομένων της κοινοποίησης και της αποθήκευσης αυτών.
- 10 Για την αποσαφήνιση του περιεχομένου της εθνικής νομοθεσίας και την εφαρμογή αυτής πρέπει να ληφθούν υπόψη το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η ερμηνεία αυτού από τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δυνάμει του άρθρου 16, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ και του άρθρου 8, παράγραφος 1, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, προστασία η οποία ρυθμίζεται από τον κανονισμό 2016/679. Όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων, το αιτούν δικαστήριο παραπέμπει στη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (απόφαση εκδοθείσα στην υπόθεση C-496/17, Deutsche Post, σκέψη 57), στην οποία αναγνωρίζεται ότι κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να είναι σύμφωνη, αφενός, προς τις αρχές που πρέπει να τηρούνται ως προς την ποιότητα των δεδομένων, τις οποίες θέτει το άρθρο 5 του κανονισμού 2016/679 και, αφετέρου, προς τις βασικές αρχές της νόμιμης επεξεργασίας δεδομένων που απαριθμεί το άρθρο 6 του κανονισμού αυτού. Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει επίσης ότι, βάσει του άρθρου 10 του κανονισμού 2016/679, η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα ή σχετικά μέτρα ασφάλειας που βασίζονται στο άρθρο 6, παράγραφος 1, διενεργείται μόνο υπό τον έλεγχο επίσημης αρχής ή εάν η επεξεργασία επιτρέπεται από το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους το οποίο προβλέπει επαρκείς εγγυήσεις για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων. Από τη νομολογία του αιτούντος δικαστηρίου συνάγεται ότι ορισμένες κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να τυγχάνουν ειδικής προστασίας. Δεδομένου ότι το άρθρο 10 του κανονισμού 2016/679 επιτρέπει την επεξεργασία των εν λόγω δεδομένων μόνο υπό τον έλεγχο επίσημης αρχής ή εάν η επεξεργασία επιτρέπεται από το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους το οποίο προβλέπει επαρκείς εγγυήσεις για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων, η νομοθεσία των κρατών μελών μπορεί να επιτρέπει την επεξεργασία δεδομένων, μεταξύ άλλων υπό μορφή κοινοποίησης, μόνο στα πρόσωπα που μνημονεύονται στον σχετικό κανόνα. Ως εκ τούτου, πρώτον, αυτό σημαίνει ότι επιτρέπεται μόνο η περαιτέρω επεξεργασία των εν λόγω δεδομένων η οποία διενεργείται υπό τον έλεγχο επίσημης αρχής. Δεύτερον, ο χαρακτηρισμός συγκεκριμένης πληροφορίας ως προσιτής στο κοινό μπορεί, εκ φύσεως, να αποκλείει τη θέσπιση επαρκών εγγυήσεων για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων, δεδομένου ότι η πληροφορία αυτή τίθεται στη διάθεση κάθε προσώπου. Ως εκ τούτου, το αιτούν δικαστήριο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 96 του Συντάγματος η προστασία των πληροφοριών που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα φυσικών προσώπων.

- 11 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι ο επίμαχος κανόνας αναγνωρίζει σε κάθε πρόσωπο υποκειμενικό δικαίωμα να ζητήσει και να λάβει από τη Διεύθυνση πληροφορίες οι οποίες περιέχονται στο μητρώο οχημάτων σχετικά με τους βαθμούς ποινής που επιβάλλονται στους οδηγούς λόγω παραβάσεων της κυκλοφορίας. Πάντως, από τη δικογραφία προκύπτει ότι, κατά την εφαρμογή στην πράξη του επίμαχου κανόνα, οι πληροφορίες παρέχονται αν ο αιτών την πληροφορία δηλώσει τον αριθμό ταυτότητας των οδηγών που αυτές αφορούν. Από την περίπτωση αυτή συνάγεται ότι οι πληροφορίες που αφορούν το ονοματεπώνυμο των ταυτοποιήσιμων φυσικών προσώπων και τους βαθμούς ποινής που επιβάλλονται λόγω παραβάσεων της κυκλοφορίας πρέπει να θεωρούνται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, η δε κοινοποίησή τους πρέπει να θεωρείται επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, κατά την έννοια του άρθρου 96 του Συντάγματος.
- 12 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι, στην υπό κρίση υπόθεση, πρέπει να αποσαφηνιστεί το περιεχόμενο του άρθρου 10 του κανονισμού 2016/679. Το άρθρο αυτό εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα ή σχετικά μέτρα ασφαλείας. Εκ πρώτης όψεως, ο κανόνας αυτός δεν αφορά δεδομένα περί κυρώσεων σε περιπτώσεις διοικητικών παραβάσεων. Κατά την αιτιολογική σκέψη 9 του κανονισμού 2016/679, οι σκοποί και οι αρχές της οδηγίας 95/46/EK παραμένουν ισχυροί και, βάσει του άρθρου 94, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού, οι παραπομπές στην καταργηθείσα οδηγία θεωρούνται παραπομπές στον κανονισμό 2016/679. Το άρθρο 8, παράγραφος 5, της οδηγίας 95/46/EK προέβλεπε ότι η επεξεργασία δεδομένων σχετικών με παραβάσεις, ποινικές καταδίκες ή μέτρα ασφαλείας επιτρέπεται μόνον υπό τον έλεγχο της δημόσιας αρχής, ή εάν το εθνικό δίκαιο προβλέπει επαρκείς και ειδικές εγγυήσεις, με την επιφύλαξη ενδεχομένων παρεκκλίσεων τις οποίες ορίζει το κράτος μέλος επί τη βάση εθνικών διατάξεων που παρέχουν τις ενδεδειγμένες και ειδικές προς τούτο εγγυήσεις. Πάντως, η τήρηση πλήρους ποινικού μητρώου επιτρέπεται μόνον υπό τον έλεγχο της δημόσιας αρχής. Τα κράτη μέλη δύνανται να προβλέπουν ότι οι επεξεργασίες δεδομένων συναφών με διοικητικές ή δικαστικές αποφάσεις πρέπει ομοίως να εκτελούνται υπό τον έλεγχο της δημόσιας αρχής. Επομένως, κατά το αιτούν δικαστήριο, κατά την περίοδο ισχύος της οδηγίας 95/46, απέκειτο στα κράτη μέλη να διασφαλίζουν την εκπλήρωση των ειδικών προϋποθέσεων κατά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σχετικών με παραβάσεις, ποινικές καταδίκες ή μέτρα ασφαλείας, ενώ η έγκριση ειδικών κανόνων σχετικά με τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που αφορούσαν διοικητικές κυρώσεις απέκειτο στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών. Στη Λεττονία, οι απαιτήσεις της οδηγίας 95/46/EK μεταφέρθηκαν στην εσωτερική έννομη τάξη, ιδίως, με τον Fizisko personu datu aizsardzības likums (νόμο περί προστασίας των δεδομένων των φυσικών προσώπων), ο οποίος προέβλεπε στο άρθρο 12 ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν, μεταξύ άλλων, ποινικά αδικήματα, ποινικές καταδίκες και κυρώσεις επιβληθείσες σε διοικητικές διαδικασίες μπορούν να υποβληθούν σε επεξεργασία μόνο από τα πρόσωπα και στις περιπτώσεις που προβλέπονται από τον νόμο. Ο νόμος αυτός καταργήθηκε στις 5 Ιουλίου 2018, με τη θέση σε ισχύ του Fizisko personu datu apstrādes

likums (νόμος περί επεξεργασίας των δεδομένων των φυσικών προσώπων), με τον οποίο, από την εφαρμογή του κανονισμού 2016/679, επιδιώκεται η δημιουργία των νομικών προϋποθέσεων για τη θέσπιση συστήματος προστασίας των δεδομένων των φυσικών προσώπων σε εθνικό επίπεδο. Επομένως, επί περισσότερα από 10 έτη, έως την έναρξη ισχύος του κανονισμού 2016/679, η λεττονική έννομη τάξη προέβλεπε παρόμοιες προϋποθέσεις για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν ποινικές καταδίκες και κυρώσεις επιβληθείσες σε διοικητικές διαδικασίες. Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, κατά την αιτιολογική σκέψη 4 του κανονισμού 2016/679, το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να εκτιμάται σε σχέση με τη λειτουργία του στην κοινωνία. Η λειτουργία στην κοινωνία του άρθρου 10 του κανονισμού 2016/679 συνίσταται στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα προκειμένου να μην επηρεάζεται αρνητικά, και αδικαιολόγητα, η ιδιωτική και προσωπική ζωή των προσώπων λόγω κύρωσης επιβληθείσας σε αυτά στο παρελθόν. Η λειτουργία αυτή θα μπορούσε να εφαρμοστεί ανάλογα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν τόσο καταδίκες σε ποινικές υποθέσεις όσο και κυρώσεις επιβληθείσες σε διοικητικές διαδικασίες επιβολής κυρώσεων. Επιπλέον, λαμβανομένων υπόψη του άρθρου 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, το αιτούν δικαστήριο αναγνώρισε ότι, σε σχέση με τις εγγυήσεις που απορρέουν από το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη, οι διοικητικές διαδικασίες επιβολής κυρώσεων μπορούν, βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων, να χαρακτηριστούν ποινικές υποθέσεις. Καίτοι το άρθρο 10 του κανονισμού 2016/679 θεσπίζει επίσης ειδικούς κανόνες για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σχετικών με τις διοικητικές κυρώσεις και παραβάσεις σε κατάσταση όπως η επίμαχη στην υπό κρίση υπόθεση, η πληροφορία που αφορά τους βαθμούς ποινής που επιβάλλονται σε πρόσωπο λόγω παραβάσεων της κυκλοφορίας δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί πληροφορία προσιτή στο κοινό. Δεν υφίσταται πάγια νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με το ερώτημα που υποβάλλει το αιτούν δικαστήριο. Υπό τις περιστάσεις αυτές, δεν είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι οι διατάξεις του κανονισμού 2016/679 θεσπίζουν σαφείς και ακριβείς υποχρεώσεις οι οποίες, από την άποψη της εκπλήρωσης ή των συνεπειών τους, είναι ανεξάρτητες από τη μεταγενέστερη έκδοση νομικής πράξης. Επομένως, στην υπό κρίση υπόθεση, η θεωρία περί σαφούς πράξεως (acte éclairé) δεν τυγχάνει εφαρμογής και υφίστανται αμφιβολίες για το αν ο κανονισμός 2016/679 επιβάλλει όντως ειδικές προϋποθέσεις για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν διοικητικές διαδικασίες επιβολής κυρώσεων.

- 13 Βάσει της νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να τηρεί επίσης τις αρχές της ποιότητας των δεδομένων που προβλέπονται στο άρθρο 5 του κανονισμού 2016/679, περιλαμβανομένης της αρχής της «ακεραιότητας και εμπιστευτικότητας». Η αρχή αυτή αποτυπώνεται στο άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 2016/679 και προβλέπει ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποβάλλονται σε επεξεργασία κατά τρόπο που εγγυάται

την ενδεδειγμένη ασφάλεια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, μεταξύ άλλων την προστασία τους από μη εξουσιοδοτημένη ή παράνομη επεξεργασία. Επιπλέον, κατά την αιτιολογική σκέψη 39 του κανονισμού 2016/679, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να υφίστανται επεξεργασία κατά τρόπο που διασφαλίζει την ενδεδειγμένη προστασία και εμπιστευτικότητα των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, μεταξύ άλλων και για να αποτρέπεται κάθε ανεξουσιοδότητη πρόσβαση σε αυτά τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή η χρήση αυτών των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Στην υπό κρίση υπόθεση, ο επίμαχος κανόνας προβλέπει ότι η πληροφορία που αφορά τους βαθμούς ποινής που επιβάλλονται στους οδηγούς λόγω παραβάσεων της κυκλοφορίας (τους οποίους το αιτούν δικαστήριο θεωρεί δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα) είναι προσιτή στο κοινό και επιτρέπει την κοινοποίησή της (την οποία το αιτούν δικαστήριο θεωρεί επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα) σε κάθε πρόσωπο, ανεξαρτήτως του αν αυτό έχει εύλογους λόγους για την απόκτηση της πληροφορίας αυτής. Κατά την άποψη του αιτούντος δικαστηρίου, όταν προβλέπεται ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα είναι προσιτά στο κοινό, ενδέχεται να μην μπορεί να διασφαλισθεί η ενδεδειγμένη ασφάλεια και εμπιστευτικότητα των εν λόγω δεδομένων. Ο επίμαχος κανόνας προβλέπει, κατ' ουσίαν, άνευ περιορισμών επεξεργασία των συγκεκριμένων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, υπό μορφή κοινοποίησης, και επιτρέπει στη Διεύθυνση να κοινοποιεί, κατόπιν αιτήματος, την πληροφορία που σχετίζεται με τα εν λόγω δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα χωρίς λήψη μέτρων ασφάλειας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ως εκ τούτου, για την έκδοση απόφασης είναι αναγκαίο να αποσαφηνιστεί το περιεχόμενο της αρχής της «ακεραιότητας και εμπιστευτικότητας» του άρθρου 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 2016/679.

- 14 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι, προκειμένου να εκδοθεί απόφαση στην υπό κρίση υπόθεση, μπορεί να είναι λυσιτελής να εξεταστεί αν η πληροφορία που αφορά τους βαθμούς ποινής που επιβάλλονται στους οδηγούς λόγω παραβάσεων της κυκλοφορίας μπορεί να διαβιβαστεί για περαιτέρω χρήση. Οι απαιτήσεις της οδηγίας 2003/98 μεταφέρθηκαν στο λεττονικό δίκαιο με τον Informācijas atklātības likums (νόμο περί δημοσιοποίησης των πληροφοριών). Βάσει της αιτιολογικής σκέψης 21 και του άρθρου 1, παράγραφος 4, της οδηγίας 2003/98/EK, η οδηγία αφήνει ανέπαφο και ουδόλως θίγει το επίπεδο προστασίας των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα βάσει των διατάξεων του ενωσιακού και του εθνικού δικαίου, και ιδίως του κανονισμού 2016/679. Στην αιτιολογική σκέψη 154 του κανονισμού 2016/679 υπογραμμίζεται επίσης ότι η οδηγία 2003/98 δεν μεταβάλλει τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα που θεσπίζονται στον κανονισμό αυτό. Το άρθρο 5 του κανονισμού 2016/679 θεσπίζει τις αρχές που διέπουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, περιλαμβανομένης της αρχής του «περιορισμού του σκοπού», κατά την οποία τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα συλλέγονται για καθορισμένους, ρητούς και νόμιμους σκοπούς και δεν υποβάλλονται σε περαιτέρω επεξεργασία κατά τρόπο ασύμβατο προς τους σκοπούς αυτούς. Κατά το αιτούν δικαστήριο, στην περίπτωση που η πληροφορία που αφορά τους βαθμούς ποινής που επιβάλλονται στους οδηγούς λόγω παραβάσεων της κυκλοφορίας θα μπορούσε να κοινοποιηθεί σε οποιοδήποτε

πρόσωπο, περιλαμβανομένων των φορέων περαιτέρω χρήσης, δεν θα ήταν δυνατόν να προσδιοριστούν οι σκοποί περαιτέρω επεξεργασίας των δεδομένων και, κατ' ουσίαν, δεν θα ήταν δυνατόν να αξιολογηθεί αν η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πραγματοποιείται κατά τρόπο ασύμβατο προς τους σκοπούς αυτούς. Το άρθρο 10 του κανονισμού 2016/679 θεσπίζει ειδικές προϋποθέσεις για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα ή σχετικά μέτρα ασφάλειας. Εάν οι προϋποθέσεις αυτές πρέπει να θεωρηθούν καθεστώς πρόσβασης το οποίο περιορίζει την πρόσβαση σε συγκεκριμένη πληροφορία για λόγους προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, κατά την έννοια της αιτιολογικής σκέψης 154 του κανονισμού 2016/679 και του άρθρου 1, παράγραφος 2, στοιχείο γγ', της οδηγίας 2003/98, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα στα οποία αναφέρεται το άρθρο 10 του κανονισμού 2016/679 δεν θα μπορούν να διαβιβαστούν για περαιτέρω χρήση. Ως εκ τούτου, για να εκδοθεί απόφαση στην υπό κρίση υπόθεση είναι αναγκαίο να αποσαφηνιστεί αν οι αιτιολογικές σκέψεις 50 και 154, το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο β', και το άρθρο 10 του κανονισμού 2016/679 καθώς και το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο γγ', της οδηγίας 2003/98/EK έχουν την έννοια ότι αντιβαίνει σε αυτά νομοθεσία κράτους μέλους η οποία επιτρέπει τη διαβίβαση, για την περαιτέρω χρήση της, της πληροφορίας που αφορά τους βαθμούς ποινής που επιβάλλονται στους οδηγούς λόγω παραβάσεων της κυκλοφορίας.

- 15 Όσον αφορά τη διατήρηση των αποτελεσμάτων του επίμαχου κανόνα, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, εάν, στην υπό κρίση υπόθεση, θεωρηθεί ότι ο επίμαχος κανόνας αντιβαίνει στις διατάξεις του κανονισμού 2016/679 και στο άρθρο 96 του Συντάγματος, το εθνικό δικαστήριο θα μπορεί να αποφανθεί σχετικά με το χρονικό σημείο από το οποίο παύει να ισχύει ο εν λόγω κανόνας. Εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι, κατά την έκδοση της απόφασης, πρέπει να ληφθεί υπόψη η περίπτωση ότι η αρχή της ασφάλειας δικαίου αποτελεί μέρος της έννομης τάξης της Ένωσης. Όπως αναγνώρισε το Δικαστήριο στην απόφαση *Heinrich* (C-345/06), η αρχή της ασφάλειας δικαίου επιτάσσει όπως οι ρυθμίσεις του δικαίου της Ένωσης επιτρέπουν στους ενδιαφερομένους να γνωρίζουν με ακρίβεια την έκταση των υποχρεώσεων που τους επιβάλλουν. Κατά το αιτούν δικαστήριο, η τήρηση της αρχής της ασφάλειας δικαίου πρέπει να εκτιμηθεί σε συνδυασμό με την αρχή της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης, κατά την οποία οι διατάξεις της Συνθήκης και οι πράξεις των θεσμικών οργάνων που εφαρμόζονται άμεσα έχουν ως αποτέλεσμα, στις σχέσεις τους με το εσωτερικό δίκαιο των κρατών μελών, να καθιστούν αυτοδικαίως ανεφάρμοστη, απλώς και μόνο με τη θέση τους σε ισχύ, κάθε αντίθετη διάταξη της εθνικής νομοθεσίας. Εντούτοις, βάσει της έως τώρα νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όταν συντρέχουν επιτακτικοί λόγοι ασφάλειας δικαίου οι οποίοι αφορούν τόσο δημόσια όσο και ιδιωτικά συμφέροντα, είναι δυνατόν, κατ' εξαίρεση, να περιοριστεί η υπεροχή του δικαίου της Ένωσης, βάσει προϋποθέσεων τις οποίες μόνο το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να καθορίσει (απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2010, *Winner Wetten GmbH*, C-409/06, EU:C:2010:503, σκέψη 67). Κατά το αιτούν δικαστήριο, στην υπό κρίση υπόθεση ενδέχεται να συντρέχουν αυτοί οι λόγοι ασφάλειας δικαίου, με

αποτέλεσμα, καίτοι δεν πληροί τις διατάξεις του κανονισμού 2016/679, ο επίμαχος κανόνας να μπορεί να εφαρμοστεί και τα έννομα αποτελέσματά του να διατηρηθούν έως ότου καταστεί τελεσίδικη η απόφαση που θα εκδώσει το αιτούν δικαστήριο. Επομένως, προκειμένου να εκδοθεί απόφαση στην υπό κρίση υπόθεση ενδέχεται να είναι αναγκαία η ερμηνεία της αρχής της ασφάλειας δικαίου και της αρχής της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης.

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ